

Pusztulnak a pesti szobrok

Gondnokot kérnek a művészek

Rengeteg hibáik mellett Budapest szobrai olyan elhanyagolt állapotban vannak, a főváros vezetősége annyira nem viseli gondjukat, nem tisztíttatja, javíttatja, gondozza, hogy ezáltal — illetékes művészek véleménye szerint — a szobrok a gyors és biztos pusztulásnak vannak kitéve. A főváros közgyűlésén is szóba került már a Vörösmarty-szobor ügye. A Gizella-téri csoportozat ugyanis olyan állapotban van, hogy az egész alapzatot sürgősen le kell bontani és újra fel kell építeni. A főalagnak már a nyáron levált a félbajusza, most azonban az egész, alig néhány esztendővel építmény bedőléssel fenyeget.

De a többi szobor is, — különösen a királysobrok: az a tíz szobor, melyeket néhai I. Ferenc József király ajándékozott a székesfővárosnak, — olyan állapotban vannak, hogy ez az állapot nem méltó sem a szoborhoz, sem az ajándékozó emlékéhez. Esőverték, kormosak, piszkosak, se széri, se száma rajtuk a repedéseknek s ebből származott eltorzulásoknak. Az Eskü-téri gyönyörű Verboczy-szobor arca a felismerhetetlenségig mocskos, két szeméből fekete sávok szomorkodnak alá. A Pázmány-szobor páztorbotja, melyet nagy költséggel dusan bearanyoztak, egészen szürke, de nem a drága aranyozás kopott le róla, hanem a föléje rakódott ujnyi vastag pizokréteg takarja el a színét. A városligeti Anonymus kámzsájára fantasztikus mintákat rajzolt a bő pesti korom, a Körönd négy hadvezérsobrát az ott tanyázó veréblégió vette pártfogásába. Az Erzsébet-téren az öreg Semmelweis, a tisztaság apostola, vastag szennyréteg alól tekint a világba és így végig, valamennyi pesti márványszobor, — tessék megnézni őket alaposan. Az esztétikai szempontoknál azonban sokkal nagyobb hibák a repedések és az ugynevezett interziák. A legtöbb szobrot ugyanis több darabból állítják össze, egymáshoz ragasztván az összeillő részeket. Ezek a részek azonban többnyire már szétváltak s az így támadt közök, valamint az új repedések, melyeket nem tömnek be, mindig tovább terjednek. Ezért kell most a Vörösmarty-szobrot lebontani s ezért fog, — mértékadó körök véleménye szerint, — ha sürgősen nem változtatnak a dolgokon, a Gellérthegy Szent Gellért-szobor néhány éven belül, lezuhanással fenyegető módon meglazulni.

A pesti szobrok ügyében a „Fővárosi Hírlap” munkatársa kérdést intézett Radnai Bélához, a kiváló szobrászművészhez, ki véleményét a következőkben foglalta össze:

— A budapesti szobrok csakugyan tarthatatlanul elhanyagolt állapotban vannak. Sehol másutt Európa, de még Magyarország más városaiban sem tapasztaljuk, hogy ilyen gondatlanul és könnyelműen bánjon a város vezetősége városszépítő műkincseivel és műemlékeivel. A berlini Siegesallee márványszobrai mindig hófehérek és épek, Pozsony város tekintélyes özszeget költ évente szobrai karbantartására, — Pest szobrai pedig pusztulnak és tönkremennek.

— Pedig nem boszorkányság az egész karbantartás. Nem kell hozzá egyéb, mint hogy néhány munkás, hozzáértő művészember (lehetőleg a szobor alkotójának) utmutatásai szerint, évente néhányszor sósavas vízzel, óvatosan és a mintázás irányában lesikálják a szobrot s a támadt repedéseket és réseket alaposan betömjék. A letisztítással különben néhány esztendővel ezelőtt megpróbálkoztak már, az akkori esetnek érdekes a pikantériája. Nem hozzáértő művészember kezében lévén a vezetés, a munkát egy *olyan durva géppel (vacuum cleaner) kezdték el, aminőt rendszeren házfalak letisztítására hasz-*

nálnak. A gép a finomfelületű márványt szemcséssé tette, a piszokkal együtt kiszívta az apróbb porszemeket is a márvány pórusaiból. A köröndön kezdték el a munkát, de még aznap abbahagyták. A pesti szobrokkal azóta nem történik senki.

— Már most kérjük mi: a fák és parkok, utak gondozására van hivatal, sőt, hogy ne keressünk messze példát, *a főváros tulajdonában lévő képek karbantartására is van szerv,* — miért nem kreálnak tehát ilyet a szobrok gondozására, melyek százszorta jobban ki vannak téve a pusztulásnak. Egy hozzáértő művészembernek kellene elvállalni ezt a szerepet, hogy megmentse Budapest jobb sorsra érdemes szobrait a biztos pusztulástól...